

Nalan Barbarosoğlu

AYÇİÇEKLERİ

öyküler

♥
CAN

Nalan Barbarosoğlu
AYÇİÇEKLERİ

TÜRK YAZARLARI

Yayın Yönetmeni : İlknur Özdemir

Dizgi : Serap Kılıç

Düzeltili : Fulya Tükel

Montaj : Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni : Semih Özcan

İç Baskı : Özal Basımevi

Kapak Baskı : Çetin Ofset

Cilt : Ze Ciltevi

Kapaktaki Resim: Tülay Biber

1. basım : 2002

ISBN 975-07-0176-3

© Nalan Barbarosoğlu / Can Yayınları Ltd. Şti. (2002)

Nalan Barbarosoğlu AYÇİÇEKLERİ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

NALAN BARBAROSOĞLU'NUN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

HER SES BİR EZGİ / öyküler
AYÇİÇEKLERİ / öyküler

Nalan Barbarosoğlu, 1961'de Adapazarı'nda doğdu. İlk ve orta öğrenimini devlet okullarında tamamladı. 1982'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sistematik Felsefe ve Mantık Bölümü'nü bitirdi. Meslek yaşamını metin yazarı ve editör olarak sürdürüyor. Thomas Kuhn'un paradgma kavramını tartışan kitabını tanıtan ilk yazısı *Yazko Felsefe*'de yayınlandı. *Yazko Somut*'ta yazdı. öykü yazmaya 1980'li yıllarda başladı. ilk öyküsü *Argos*'ta yayınlandı. *Nar* ve *Adam Öykü* dergilerinde yayınlanan öykülerinden sonra on öykünün yer aldığı ilk kitabı çıktı. (*Ne Kadar da Güzeldir Gitmek*, Ođlak Yayınevi, 1996) *Adam Öykü* dergisi ve *Radikal* gazetesine öykü kitapları üzerine yazılar yazdı.

ne çok şey anlatırız
bir yaşamı sırtlamış götürürken;
ne çok şey dinleriz
bir yaşamın kıyısında dinlenirken;
kendiliğinden unuttuklarımız,
unutmak istediklerimiz,
anımsadıklarımız
ya da yeniden kurguladıklarımız
birbiriyle örülür
ve bir öykü gözlerini dünyaya açar
çit kenarına savrulmuş bir ayçiçeği gibi.

İÇİNDEKİLER

ayna	11
denizin sancak tarafı.	21
ayak sesi	30
boşlukta dans	39
sessiz ağıt	52
masa	60

anımsamak için küçük bir ara:

baş ağrısı	71
bir yeşil tufan	77
küf kokusu	86
otobüs.	96
şah – gelinlik – mat	100
gözaltı.	115
hırsız	123

a y n a

Saçlarımda kelebek kurdeleler uçuşuyor.
Bahar rüzgârlarıyla dağılıyor bulutlar. Yola çıkma-
ya hazırım.

Baktığım antika aynada gülüşümün ışıltısıyla
yüzümün çizgileri de kayboluyor sanki. Neredey-
se yirmili yaşlarımda yüzüyle bakacağım kendi-
me. Açık pembe ruju bir kez daha gezdiriyorum
dudaklarımda. Küçük bir oğlan gelip yerleşiyor
aynadaki görüntümün yanına. Ben orada değil-
mişim gibi elindeki peluş ayı yavrusuyla oynuyor.
Babi dediğini duyuyorum ayısına.

- Adın ne senin?.. Ben de seninle oynayabilir
miyim,
diye soruyorum. Aynadaki görüntüme bakı-
yor küçümseyen bakışlarla.
— Sen zaten aynanın içindesin. Oynadığımı-
zın farkında değil misin?.. Babi, sen ve ben.
— Elbette... Elbette oynuyoruz,

diyorum aceleyle.

— Bak...

diyor.

— Babi bir şarkı söyleyecek. İyi dinle. Sen de aynı şarkıyı söyleyeceksin, o bitirince.

— Ya sen,

diyorum,

— Sen söylemeyecek misin?

— Benim şarkım farklı,

diyor, bilgiç bilgiç.

— Sizinkine benzemez. Batmış gemilerden sağ çıkan yolcuların şarkılarını söylerim ben. Kolunu, bacağını, çoğu kez ciğerlerini denizde bırakanların şarkılarını.

Ve ne kadar direnirse dirensin, her fırtınadan sonra gemilerin daha çok yaşlandığını anlatan bir şarkı söylemeye başlıyor, Babi'ye fırsat vermeden. Ya oyun bozulursa! Ama bir mucize daha oluyor... Çocuk, sonsuz bir mavide yitip giden şarkıyı söylerken gözümün önünde büyüyor.. Oyunun biçimi değişiyor. Babi elinde küçücük kalıyor. Şarkısı bittiğinde aynadaki ben'e sarılıyor. Başını boynuma gömüyor. Oradan hiç ayrılmak istemediğini düşünüyorum bir an. Ona sarılamıyorum. Kucaklayan kollarının altına sıkışmış kollarım. Saçlarını kokluyorum. Uçucu bir koku... Duştan yeni çıkmış bedenin hafifliğine karışmış limonçiçeği. Kolları gevşiyor.. Başını boynumdan çekiyor. Göz gözeyiz. Ben de kollarımı boynuna doluyorum. Sanki birazdan bir müzik başlayacak ve biz dans edeceğiz. Aynanın dışındaki ben, inanmazlıkla bakıyor bana. Aynanın içiyle dışı arasında gidip gelmek, heyecanlı aslında. Yabansı,

tuhaf bir heyecan. Aynada büyüyen, bilgiç bilgiç konuşan, fırtınalı şarkı söyleyen, Babisini aynanın kenarına fırlatıp atan genç adamla sonunu görmediğim bir dansın eşiğindeyiz.

— Tuğrul...

diyorum. (Adını binlerce kez söylemek istiyorum sanki.)

— Babana ne söyleyeceğim ben?..

— Bir şey söylemen gerekmiyor...
diyor.

— Düşünme şimdi bunları... Bırak kendini.

Duyulmayan bir müziğin ritmini buluyor bedenlerimiz... Bir yanım babasının yanındayken dans başlıyor. Adımlarımızla genişliyor ayna... Babi uzaklarda kalıyor. Çok uzaklardaki Babi, Tuğrul'un babası oluyor ve oğluna bağıyor. Lapa lapa yağan karın altında çocuklar top sahasında kardanadam yapıyor; aceleyle sıkıştırılan kartopları atılıyor dört bir yandan. Kimin kime attığı bile belli değil. Kızlar, oğlanlar bağıris-çağırıs. Kızaklar fora yokuş aşağı. Tuğrul kızığını arkadaşlarına bırakmış, kardanadamın gövdesini şişmanlatıyor avuç avuç karla. Kızak sayısı az. Cam gibi parlayan yokuşta daha çok mukavvaların üstüne oturarak kayıyor çocuklar.

— Deminden beri sana sesleniyorum,
diye gürüyor babanın sesi. Tuğrul başını çevirdiğinde babanın kocaman palto düğmeleriyle burun buruna geliyor. Bütün renkler ve sesler siliniyor.

— Özür dilerim, duymadım babacığım,

diyerek kekeliyor Tuğrul'un sesi.

— Kızağın nerede,
diye soruyor baba.

Tuğrul şaşkınlıkla çevresine bakınıyor. Köşkerlerinin arkasında kalan apartmandaki katlardan birinde oturan Metin'in kızağı çekerek yukarı tırmandığını görüyor.

— İşte, orada!

Sevinçle gösteriyor babasına.

— Al çabuk kızağını, eve gidiyoruz,
diye yeniden gürlüyor baba.

Tuğrul'un eli ayağına dolanıyor. Eve nasıl girdiklerini anımsamıyor bile. Baba anneye bağıyor evin içinde:

— Orada öyle tek başına kalmış, sümsük sümsük kendi başına oynuyordu. Kızağını da kaptırmış birilerine. Kız gibi yetiştiriyorsun bu oğlanı... Böyle sünepe çocuk istemiyorum. Tuttuğunu koparmalı benim oğlum.

— Kimseye kaptırmadım kızağımı. Ben verdim. Kardanadam yapıyordum...

Uzaktan geliyor Tuğrul'un sesi. Yüksek tavanlara değmiyor bile... Boşlukta yitiyor etkisiz:

— Kocaman bir kardanadam...

— Kardanadammış... Kaymaya cesaret edememişsindir sen... Bilmez miyim?.. Şu haline bak... Sünepe ne olacak, diyor baba.

Sesinde yatışmışlık var. Bulutlar dağılıyor mu ne?

— Çocuğun üstüne çok vardınız Nahit Bey... diye araya giriyor anne.

— Hadi oğlum sen odana git. Leyla Hanım çay getirince çağırırız biz seni.

Dudaklarını ısırarak gidiyor odasına Tuğrul. Kocaman, çok kocaman, babasından da büyük bir kardanadam yaptığını anlatmak istiyor annesine için için. Kardanadamın annesini de, kendisini de kucaklayacak kadar büyük, çok büyük kolları olduğunu anlatmak isterdi annesine. Anneciği, ah anneciği... Babasının karşısında hep ezik, hep suçlu anneciği. Yıllar önce ailesine başlık olarak verilen çiftliğin bedelini bir türlü ödeyememiş bir annesi var Tuğrul'un. Babaannenin, halanın, ama özellikle de babanın sık sık dile getirdiği, annenin unutmaya çalıştığı çiftlik evi. Aşağıda, büyük salonda bağırان babanın sesi Tuğrul'un açık kapısından içeri doluyor:

— Sen yapıyorsun bu çocuğu böyle. Hanım evladı oldu sayende. Erkek çocuğu bu Nadide... Kız gibi yetiştiriyorsun... Dayısının kopyası olacak bu gidişle. Utanıyorum valla arkadaşlarımın yanına çıktığında...

— Abartıyorsunuz...

diyor anneciği Tuğrul'un.

— Daha sekiz yaşında çocuk. Bu kadar üstüne varmayın lütfen. Ürkütüyorsunuz, görmüyor musunuz?.. Sizin yanınızda sakarlaşıyor, utanıp sıkılıyor. Yoksa, gayet nor-

mal. Akranlarından hiçbir eksiği yok. Oyunları hep oğlunuz yönetiyor. Görüyorum ben. Böyle becerikli becerikli çekip çevirmesini sizden almış, inanın... Vallahi.

Anneyi duymuyormuş gibi baba. Sırtı salona dönük, tüllerin arkasından karla bezenmiş ağaçlara, rüzgârla uçuşan kar tozanlarına bakıyor. Omuzları yavaş yavaş düşüyor. Kimbilir neler düşünüyor?.. Sonunda, sesinin tonu alçalıyor, ne dediği anlaşılmaz oluyor... Görmese de annesine yanaştığını, onu odalarına çıkarttığını biliyor Tuğrul. Ne zaman esse-yağsa baba, anneyi odalarına götürür. Köşk sessizdir. Anne-baba odalarına çekildiğinde sessizlik daha da büyür. Büyüyen sessizlik bir gürültü gibi sarmalar Tuğrul'u. Tuğrul o gürültüde küçüldükçe küçülür. Babisine sarılır. Babisinin yumuşak karnına gömer yüzünü. Daha sıkı, daha sıkı sarılmak ister... Yatıştırılmaz kendini. Annesini çekip sıyırmak ister o sessizliğin gürültüsünden. Yapamaz... Yapamaz bir türlü. Babi'nin tüyleri ıslanır. Tuğrul kaskatı... Uyuyakalır.

Şimdi Tuğrul uykusunda annesini babanın gürültüsünden usulca alıyor... Kendi odasına getiriyor. Beline sarılıyor annesinin; başını göğsüne yaslıyor, belli belirsiz yürek atışları duyuluyor annenin, sakın, yatıştırıcı bir yumuşaklığın içine çekiliyor Tuğrul ve şarkı söylemeye başlıyor. Ardından dans ediyorlar birlikte... Dansın ritmi hızlanıyor, döne döne çıkıyorlar odadan, tırabzarlardan kayıyorlar uçarcasına; dışarı, bahçeye çıkıyorlar önlerinde açılan kapıların arasından.

Mevsim yazmış... Manolyalar açmış bahçede... Gökyüzü masmavi, pamuk yığını gibi atılmış bulutlar, ağaçların arasından sızan sıcacık yaz güneşi. Tuğrul ve annesi. Annenin bembeyaz etekleri uçuşuyor, gözleri kapalı, yüzünde Tuğrul'un hayran kaldığı, özlemle andığı gülümseme... Oğlunun küçücük kolları arasında dans ediyor. İşte bu; Tuğrul için huzur bu. Babasız ve annesiyle baş başa.

Bu rüya gündüz yaşamında hiç gerçekleşmedi. Tuğrul'un içine yutkunma zorluğu yaratan bir boğaz şişkinliği gibi oturdu kaldı ama Tuğrul bunu fark etmedi. O şimdi benimle dans ediyor. Annesinin yüzündeki gülümsemeyi benim yüzümden arıyor... Uçuşan beyaz etekliği, manolya kokularını. Ya ben neyi arıyorum? Bu dansın bir parçası olarak ne arıyorum ben bu genç adamın kollarında? Daha önce yaşanmamış bir ten yangını mı?.. Babasıyla evlenmek üzereyken, hayatımın güz mevsiminde bu kararı alabilmişken ne yapmaya çalışıyorum kendime, Nahit'e ve Tuğrul'a? Hem babayla hem de oğluyla birlikte olan bir üvey anne adayı. Çevreye bir başkaldırı mı bu?.. Bir var olma biçimi mi yoksa? Erkeklerle mesafeli geçen yıllarımın acısını mı çıkarıyorum şimdi? Çıkarabiliyor muyum bari? "Başkaları ne der" in içine sıkıştırılmış yılları geri alabiliyor muyum böylece?.. Kariyer yıldızıyla parlatılmış bir yaşamın çok uzağundayım şimdi. Diplomalarımın, başarı sertifikalarımın, iş hayatım boyunca aldığım plakettekinin, sırtımı sıvazlayan ailemin ve benimle gurur duyan arkadaş ve akraba çevrem dışında süren bir dans... Cızırtılı, paylaşılmadıkça içimde

çınlayan, beni de içine hapseden, dinlendiğinde büyüsunü yitirecek bir taş plak sesi... Kahkahalar yükseliyor içimde. Görünmez bir elin tuttuğu iplerle çenem kalkıyor, gözlerim büyük büyük bakıyor dünyaya, boyum uzuyor, hafifliyor bednim uçarcasına adım atan ayaklarımın üstünde. Tanımadığım bir ülkenin insanını görüyorum aynada. Hem ben, hem değil. Hem ben, hem başkası.

Günler ışı ışı geçiyor... Sessiz havai fişekler patlıyor gökyüzünde, rengârenk yalazlarla aydınlanıyor geceler. Bir yandan da Nahit'e ne söyleyeceğimi düşünüyorum için için, bu dansı nasıl açıklayacağımı... Kendime bir açıklama var mı peki! Belki her şey bir açıklama gerektirmeksizin zaman içinde yatağını buluyor, kendiliğinden akıp gidiyor. Çoğu kez yapılan planlara, alınan kararlara aldırmaksızın kendi yolunu çiziyor günler. Öyleyse bırakmalıyım kendimi ve tadını çıkarmalıyım dansın...

Müziğin ne zaman sona erdiğinin farkında değilim. Tuğrul'un kollarında ne kadar süredir döndüğümün... Gözlerimi açtığımda ayna sırrına yaslanmış, kucak kucağa oturduğumuzu görüyorum. Ayna sessizliğinde büyüyen bir dinginlikle sarmalanmışız. Tuğrul'un gözleri kapalı hâlâ. Uyuyor gibi. Babisini arıyor gözlerim. Atıldığı gibi duruyor aynanın uzak köşesinde. Kar yağıyor sanki. Lapa lapa kar yağıyormuş Babi'nin üstüne. Çocuk sesleri sokağı çoktan terk etmiş. Geceymiş. Sokak lambalarının aydınlığında savruluyormuş kar taneleri. Ayaz kavuruyormuş değdiği her

şeyi. Sokağın bütün boşluklarını dolduruyormuş kar. Çıtır çıtır buz sesleri karıştırmış rüzgârın uğultusuna. Buz kesiyormuş sokak tüm evleriyle, bahçeleriyle. Ev içleri buz kesiyormuş gürül gürül yakılan çini sobalara aldırmaksızın. Çocukların uyuduğu yataklar buz kesiyormuş. Hiçbir Babi hiçbir çocuğu ısıtamıyormuş. Hiçbir anne, hiçbir baba ısıtamıyormuş çocuğunu. Çocukların içleri katlıyormuş gece uykularında. Çocuklar soğuyormuş.

Terli bedenim kar sessizliğinde üşüyor için için. Tuğrul, sıcaklığımıza kıvrılmış uykusunu sürdürüyor.

— Hadi uyan...

diye fısıldıyorum kulağına. Kıpırdanıyor. Belime sarılı kolu gevşiyor. İçimden onun uykusuna girme isteği yükseliyor. Bütün çocukların uykusuna girmek istediğimi ayırımsıyorum o anda. Bütün çocukları kucaklamak, bütün çocukları yeniden doğurmak ve yeniden doğmak istediğimi ayırımsıyorum. Saçlarını kokluyorum Tuğrul'un; –sanki– doğmuş ve doğacak tüm bebeklerin süt kokusuyla başım dönüyor.

— Hadi,

diyorum yeniden,

— Uyan artık, geç oldu; gitmem gerek.

Gözlerini açıyor Tuğrul.

— Nereye gidiyorsun?.. Bırakmam seni... diyor.

— Çocuklaşma Tuğrul, biliyorsun.

— Bu oyuna bir son ver artık...

derken uykusu açılıyor. Yüzü gibi sesi de geri-
liyor. Belime daha sıkı sarılıyor. Ellerini tutu-
yorum. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. ‘Oyun’
derken ne demek istediğini tam kestiremiyo-
rum.

— Gitmeni istemiyorum,
diyor.

— O evde, onun yanında olmana katlanamıyo-
rum. Hele bundan sonra hep orada kala-
cağın düşünmek bile istemiyorum.

— Beni zor durumda bırakıyorsun,
diyorum.

— Asıl zor durumda kalan benim.

— Bunları konuşmuştuk. Babanı üzmemek iste-
mediğimi söylemiştim sana,
derken bırakıyorum ellerini. Sıkıştığımı
duyumsuyorum. Kör bir çemberin içinde
kalakaldığımı.

— Bırakmam seni,
diyerek doğruluyor yerinden. Önüme geçiyor.
Gözlerime bakıyor. Bir seçime zorluyor beni.
Söylemiştim, daha önce altını çize çize söyle-
miştim. Seçim yapmak istemediğimi söyle-
miştim. Hiç bunları konuşmamışız gibi kararlı
dikiliyor karşımda. Başka bir Tuğrul gibi...

— Bırakmaz mısın,
diye soruyorum şaşkın...

— O annemi bana bıraktı mı ki, ben seni ona
bırakayım?.. Bunu... Bunu açıklayabilir
misin bana?

— Anneni mi?..

Antika aynanın içinden çıkıyorum. Saçla-
rımdan kelebek kurdeleler çözülüyor.

Nalan Barbarosoğlu

AYÇİÇEKLERİ

Farklılıklarını sindirememiş bir kültürün insanları... Kendinden başkasını tanımak istemeyen, kaygılı, gergin, huzursuz... Her şeyi aynılaştırmaya çalışan, kendinden olmayanı, kendine benzemeyeni anlamaktansa dışlamayı yeğleyen bir yaşama biçiminin kuklaları... Bireysel yüzölçümünü genişletmek isteyen, hoşgörü ve anlayıştan uzak yaşama alışkanlıklarıyla pencerelelerini sıkı sıkı kapatanlar... Arka odalarda, açıkta ya da kuytuda varlığını duyuran şiddet... Savrulan, kopan yaşamlar...

Ayçiçekleri'ndeki öyküler, saygısız, sevgisiz ve unutulmuş yaşamların içinden çıkıp var olmaya çalışanları bir araya getiriyor. Işığı bulmak umudu içinde duyarsız bir yaşama biçimine katlanmak istemeyen, hayatın her alanına sızan şiddetin gölgesinde bile 'kendi' olarak var olmaya çabalaayan bireylerin tanıklığını yapan; izi silinmeyen geçmişin şimdiyle bağını sorgulayan öyküler, derin ve çok katmanlı. *Nalan Barbarosoğlu*, öykücülüğünün olgunluk döneminde.

Kapak resmi: TULAY BİBER

ISBN 975-07-0176-3

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR